

DANE ZAJC
ČRNI DEČEK
(Iz zbirke Jezik iz zemlje 1961)

Vsebina:

Črni deček stoji na rumenem pesku puščave. Okrog je le nebo in vse, kar deček ima, je naročje, polno ptic. Zaradi njih ne sme bežati. Vendar ptice morajo odleteti. Ko so na nebu, jih obseva močno sonce, zato razpadejo v perje, meso in pepel. A deček ima nove ptice, ki zopet odletijo, ker morajo odleteti, in zopet propadejo.

Simboli:

- **Puščava** je simbol sveta, v katerem človek živi. Tako kot puščava je tudi svet mrtev in odljuden. Človek je v njem osamljen, prestrašen in ogrožen.
- **Starci** so nasprotje dečku, ne le nasprotje, ampak tudi grožnja. Podobni so sivim ujedam, ki so sovražnice ptic, torej vsega, kar ima deček. Starci so simbol ožjega okolja, v katerem živi človek.
- **Sonce in zvezda** sta simbol neke višje kozmične sile, ki oblikuje svet. At sila pa uničuje človekovo življenje.
- **Ptice** so simbol nasprotja vsega negativnega, kar ogroža človeka.
- **Podoba dečka** s polnim naročjem ptic je lahko tudi podoba pesnika, ki poje, ker mora peti, ne da bi v tem videl smisel, torej ptice simbolizirajo pesnikove pesmi. Pesnik vztraja v pesnjenju, pesmi ostajajo nerazumljene, kritiki jih uničijo.
- **Črni deček** je simbol osamljene in ogrožene eksistence, ki mora moč za bivanje in vztrajanje odkriti v sebi.
- **Spuščanje ptic** je simbol vsakega idealističnega dejanja, tudi umetniškega ustvarjanja.

Motiv:

Absurd je pogost motiv v sodobni poeziji. Osrednji motiv Črnega dečka je absurden; dečkovo spuščanje ptic spominja na Sizifovo delo.

Nesmiselnega početja ni mogoče dojeti z razumom. Njegovo vztrajanje nima smisla, saj ne daje pričakovanega rezultata. Za tako početje mora obstajati nek notranji, nerazložljiv smisel.

Oblika:

Pesem je napisana v svobodni obliki in svobodnem verzu. Zanj je značilno, da je različno dolg, brez metričnega obrazca. Lahko je riman. Pesem je ritmično učinkovita.

Poudarjena je zvočna podoba. Dosega jo s ponavljanjem, z vsebinskim paralelizmom, z aliteracijo in asonanco.

Zvočna podoba podpira sporočilo pesmi. Verz moramo brati počasi. Zamolkli zvok in počasen, enakomeren ritem ponazarjata žalost, o katerem govori.